

Recente ontwikkelingen binnen de EU rond het Europees kwalificatiekader (EQF)

Wilfried Boomgaert
Project Strategisch Onderwijs- en Vormingsbeleid

Infonamiddag –11 mei 2009

OVERZICHT

1. De EQF aanbeveling
2. Ontwikkeling van Nationale Kwalificatieraamwerken (NQF)
3. Coördinatie op EU-niveau
4. Aanvullende Europese instrumenten
5. Europese projecten en studies
6. En buiten de EU ?
7. Uitdagingen

De EQF aanbeveling is formeel goedgekeurd op 23 april 2008

Doelstellingen van EQF

1. een Europees referentiekader zijn om kwalificatiesystemen en kwalificatieniveaus in Europa te vergelijken en hierdoor “leesbaarder” te maken (EQF als “converter” – “metakader”)
2. het bevorderen van de geografische mobiliteit en beroepsmobiliteit van EU-burgers
3. het vergemakkelijken van hun deelname aan een leven lang leren

Europees kwalificatieraamwerk voor LLL

Hoewel tot stand gekomen in het kader van het Kopenhagenproces (dat focust op beroepsonderwijs en –opleidingen, VET) betreft het EQF zowel algemeen vormend onderwijs, als volwasseneneducatie, beroepsonderwijs, beroepsopleidingen en hoger onderwijs

Indeling van het Europees raamwerk

- focus op “learning outcomes” = gericht op output
- aandacht voor formeel, niet-formeel en informeel leren
- 8 niveaus
- niveaus 5-8 zijn compatibel met Raamwerk HO (Bologna)
- niveaurescriptoren met 3 kolommen:
kennis – vaardigheden - competentie (autonomie en verantwoordelijkheid) = SAMEN te lezen
- hoger niveau = toenemende complexiteit en diepte van kennis en inzicht; bredere reikwijdte en complexiteit van toepassing; meer integratie en zelfstandigheid vereist; ...

Wat wordt van de Lidstaten verwacht ?

- aanduiden van een *Nationaal Coördinatiepunt EQF* (voor koppeling NQF-niveaus aan EQF, transparant maken van de gebruikte methode en informatieverstrekking)
- tegen 2010 de nationale kwalificatieniveaus koppelen aan de 8 niveaus van het Europees Kwalificatieraamwerk (EQF)
- tegen 2012 alle nieuwe certificaten, diploma's en Europass-documenten een verwijzing toekennen naar het overeenstemmend EQF-niveau (via nationale systemen/NQF)
- de beschrijving van kwalificaties op *leerresultaten* baseren, en het *valideren van niet-formeel en informeel leren* bevorderen
- de *algemene principes inzake kwaliteitsborging* in onderwijs en opleiding toepassen (zie bijlage III van de aanbeveling)

Stand van zaken NQFs (april 2009)

Bijna alle 32 landen betrokken bij het KP streven naar nationale kwalificatieraamwerken waarbij men de niveaus zal koppelen aan een overeenstemmend EQF-niveau

19 landen hebben* / gaan voor** overkoepelend NQF
10 landen geven voorrang aan HO, daarna VET
2 landen (CY en GR) hebben slechts vage plannen
Daarvan hebben een 15-tal landen een NCP aangeduid.

* Ierland, VK, Malta en Vlaanderen hebben nu een officieel NQF

** Litouwen, Tsjechië en Portugal zijn verst gevorderd in de ontwikkeling van een (overkoepelend) NQF

Typologie van mogelijke NQFs

- 1. Impliciete raamwerken**
De kwalificatieniveaus die burgers hanteren zijn niet expliciet zichtbaar in officiële overzichten (tabellen, diagrammen, descriptoren, raamwerken, ...)
- 2. Separate raamwerken voor de opleidingsvormen**
Afzonderlijke raamwerken voor HO, VET, VO, algemeen onderwijs
- 3. Overbruggende raamwerken**
Afzonderlijke raamwerken maar aan elkaar gekoppeld door een set van gemeenschappelijke niveaus (al dan niet met gemeenschapp. descriptoren)
- 4. Integrerende raamwerken**
Eén set van niveaus en descriptoren voor alle opleidingsvormen die door deze als hun raamwerk wordt beschouwd → formele link

Bron: Mike Coles, unpublished note, 2008

Coördinatie op EU-niveau (1)

EQF Adviesgroep met als opdracht:

- samenhang waarborgen tussen acties in de landen
- transparantie bevorderen van nationale koppelingsprocessen met EQF

⇒ wederzijds vertrouwen creëren

Tijdelijke subgroepen:

- A. referentiecriteriën koppeling NQF-EQF (zie “zelf-certificatie” binnen Bologna proces)
- B. EQF en kwaliteitsborging
- C. opvolging van sectorale Europese raamwerken

Coördinatie op EU-niveau (2)

Kopenhagenproces afstemmen met Bologna proces

EQF	QF-HE (Dublindescriptoren)
ENQA-VET	ENQA
EQARF	European Standards and Guidelines for QA in HE
ECVET	ECTS
Certificaatsuppl.	Diplomasupplement / Europass
32 + x landen ?	46 landen (Raad van Europa)

De koppeling NQF met EQF

1. Nationaal “referentieproces” met deelname van minimum 2 buitenlandse experts
2. De 10 Europese “referentiecriteriën” zijn richtinggevend, ook voor de rapportering; zie map (informatieve nota bij deze criteria is in de maak o.b.v. eerste referentieprocessen in IERL en VK)
3. Peer-review tussen minimum 2 lidstaten
4. Publicatie nat. rapport op het EQF webplatform
5. Dit EU-webplatform zal de gekoppelde niveaus NQF-EQF zichtbaar maken voor brede publiek

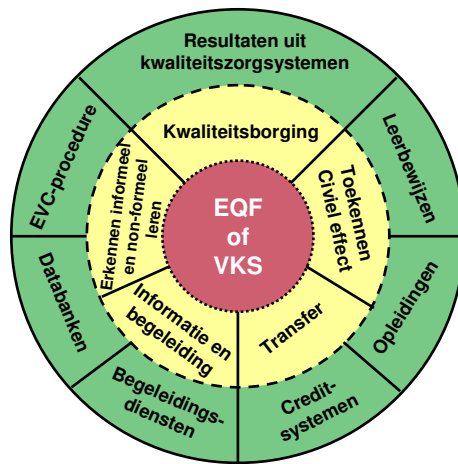
Aanvullende EU instrumenten (aanbevelingen)

2 instrumenten ter ondersteuning van EQF

- EQARF = European Quality Assurance Reference Framework for VET (zie document in map)
- ECVET = European Credit System for VET

Beide aanbevelingen kwamen tot stand na besprekingen in de Raad Onderwijs en het Europees Parlement (“medebeslissingsprocedure”) – goedkeuring zomer ‘09

Een kwalificatiekader staat nooit alleen ...

**INSTRUMENTEN voor
ONDERSTEUNING**

**AFSPRAKEN en
PROCEDURES**

**EENDUIDIG
KWALIFICATIE-
KADER**

Europees referentiekader voor kwaliteitsborging in VET (EQARF)

- legt nadruk op verbetering en evaluatie van de "eindresultaten" van VET
- steunt op de gemeenschappelijke beginselen voor kwaliteitsborging bij EQF (bijlage III)
- 10 kwaliteitscriteria + indicatieve descriptoren en indicatoren voor kwalitatieve en kwantitatieve analyse

Europees creditsysteem voor VET

- sluit aan bij twee andere instrumenten: het *Europees kwalificatiekader (EQF)* en het *Europees portfolio (Europass)*
- zou voor de VET-sector de tegenhanger moeten zijn van creditsysteem hoger onderwijs (*ECTS*)
- een kwalificatie wordt beschouwd als een verzameling van samenhangende en zinvolle **onderdelen** (= eenheden van leerresultaten of “*units*”), waaraan dan punten (“*ECVET punten*”) kunnen worden toegekend: deze kunnen worden overgedragen en geaccumuleerd

Europese projecten EQF en studies

- 12 EQF projecten gestart op basis van Call 2006 (zijn afgerond)
VB: *EQF-stakeholders, HE_LEO, EQF-FRAME*
- 11 EQF projecten gestart op basis van Call 2007 (lopen tot midden of eind 2009)
VB: *EQF-HAIR, Ways, MSNQF, EQF PRO*
- 10 EQF projecten geselecteerd na Call 2008
VB: *Engineering (EQF 6), VALEW, FOOD-FIT*
- Call 2009 gepubliceerd – deadline 14 aug. 2009

‘learning outcomes’ & CEDEFOP

- **Raadsconclusies** *gemeenschappelijke Europese beginselen voor de identificatie en validatie van niet-formeel en informeel leren* (28 mei 2004)
- EU-netwerken om van elkaar te leren (Peer Learning Activities) – **PLA-Cluster** *learning outcomes*
- **CEDEFOP** = Europees Agentschap voor Beroepsopleiding, ondersteunt Cluster en maakt studies:
 - **Inventaris** *Validation of non-formal and informal learning in Europe: a snapshot 2007* (publicatie 2008), zie: http://www.trainingvillage.gr/etv/Upload/Information_resources/Bookshop/493/4073_en.pdf
 - **European Guidelines** (editie 2009): zie in map

En buiten de EU ?

- Kwalificatieraamwerken in Australië, Nieuw-Zeeland, Zuidelijk Afrika, Indië, Canada, ...
- In de groep van “EU-buurlanden” zijn naast Turkije en Kroatië (deelnemers KP) nog 16 landen EQF aan het bestuderen om eventueel tot de ontwikkeling van een NQF over te gaan

BRON: ETF, European Training Foundation, Turijn

Uitdagingen

- Zelfde terminologie/”grammatica”, maar diverse interpretaties
- Prioriteitstelling QF-HE of EQF ?
- Relatie met EU-richtlijn 2005/36
- Expertise verhogen in de Lidstaten
- Noodzakelijke bijstellingen of hervormingen (o.a. LO, coördinatiepunten, netwerken)
- Tijdsfactor (draagvlak creëren)

Meer informatie over EQF

Website van de Europese Commissie:

http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc44_en.htm

Dank voor uw aandacht.

wilfried.boomgaert@ond.vlaanderen.be